

Ο χριστιανισμός δεν αναστατώνεται από την καινούργια θέση που αποκτά στην εποχή του Κωνσταντίνου, αλλά μπορεί πλέον ελεύθερα να αναπτύξει τους θεσμούς του, να καταλάβει τον δημόσιο χώρο και να διαδώσει στη ρωμαϊκή κοινωνία τις συνήθειες του, τους ρυθμούς του και καμιά φορά τις αξίες του. Η Εκκλησία, που κατά τον 3ο αιώνα ήταν τόσο ξένη προς το κράτος, έρχεται πια σε στενή επαφή μαζί του. Ο λαός των χριστιανών τείνει να συγχέεται με τον λαό της αυτοκρατορίας και η μεταμόρφωση του χριστιανισμού σε μαζική θρησκεία επιφέρει πολλές αλλαγές. Αντιδρώντας ίσως σε αυτό τον συμβιβασμό με τον "κόσμο", ορισμένοι χριστιανοί αποσύρονται από την κοινωνία, και ο νέος τρόπος ζωής που υιοθετούν πρόκειται να προσλάβει, εντός της Εκκλησίας, τέτοια σημασία ώστε να είναι πια αναγκαίο να γίνεται διάκριση ανάμεσα σε δύο είδη χριστιανικού βίου - τους κοσμικούς χριστιανούς και τους μοναχούς.